

Problémy českého zdravotnictví z pohledu pacienta

Popis

České zdravotnictví se potýká s řadou vězev, které ovlivňují nejen kvalitu péče, ale také dostupnost zdravotních služeb. Tento problém se zaměřuje na problémy českého zdravotnictví z hlediska pacienta.

Navazuje přímo na předchozí texty, v nichž postupně rozebíráme nedostatky a škálu různých problémů z pohledu pacienta. I nadále se budeme tomuto tématu věnovat a přímo inženýrské návrhy možných opatření a řešení, jež by mohla přímo zlepšit současnou situaci. Naším cílem je zvýšit kvalitu českého zdravotnictví a zajistit, aby bylo všem pacientům a efektivnějším pro všechny pacienty.

Jak na tom jsme?

Z pohledu pacientů se mezi hlavní problémy řadí především dlouhé čekací doby na vyšetření a lékařskou konzultaci, které mohou zhoršit zdravotní stav a zvýšit psychickou zátěž. Například u operací kyčelního kloubu mohou pacienti čekat i několik měsíců, což výrazně ovlivňuje jejich kvalitu života. Na dlouhé čekací doby mají vliv zejména nedostatky zdravotnického personálu a především nedostatek zdravotnických pracovníků.

Nedostatek specialistů a výrazná centralizace zdravotní péče ve velkých nemocnicích nutí navštívit obyvatele venkova dojezdit za potřeby ošetření na značnou vzdálenost. To je obzvláště komplikované pro starší pacienty i osoby s omezenou mobilitou. Někteří pacienti, například ti s onemocněním srdce nebo onkologickými onemocněními, se kvůli specializované péči nemohou vydat na více než stokilometrovou cestu do nejbližšího centra.

Dalším významným problémem je nedostatek a slabá informovanost mezi zdravotnickým personálem a pacienty, jež má vliv na nedorozumění a pocit nejistoty. Lidé často nemají dostatek informací o svém zdravotním stavu, zvolených léčebných postupech ani o možných rizicích,

což snadno vyvolává nedvěru a frustraci. Bohužel nejsou ojedinělé případy, kdy pacient v důsledku nějaké kolikaměsíční nemoci na operaci kolene musel začít používat invalidní vozík, protože se mu mezitím zdravotní stav dramaticky zhoršil.

V oblasti lékařské politiky se pacienti potýkají s nedostupností některých léčiv a s výpadky v jejich dodávkách, což negativně ovlivňuje dopravy léčiv by. Hlavní příčiny inou bývají globalizační faktory ovlivňující výrobu i distribuci léčiv. Například výpadky inzulinu mohou mít vážné dopady na diabetiky, kteří jsou na tuto medikaci závislí. Nedávno Českou republiku zasáhla nedostatek některých léčiv, například antibiotik, léčiv proti bolesti, prostředků na čištění kůže a nově i fyziologických roztoků.

Nedostatek antibiotik, například penicilinů a cefalosporinů, byl způsoben především zvýšenou poptávkou v souvislosti s nárůstem respiračních onemocnění. Problém se táhne napříč celou Evropou a i ať ho nenáhodně okamžitě vyřeší ani mimořádnými dovozy. Léky proti bolesti, jako je paracetamol i ibuprofen, rovněž chybí, a to z důvodu omezené výroby a problémů dodavatelů. Podobná situace nastala i u přípravků na tlumení kůže, kde se komplikace ve výrobě a logistice promítly do opakovaných výpadků. Nedávno se navíc objevil i nedostatek fyziologických roztoků v důsledku hurikánu Helene, který poškodil výrobní závod společnosti Baxter v Severní Karolíně. Tato havárie zasáhla dodávky infuzních roztoků pro celou Evropu, včetně České republiky.

Nedostatek specialistů a zubních lékařů

Nedostatek specialistů patří k nejzávažnějším jám problémům v České zdravotnictví. Pro pacienty to znamená prodlouženou čekací dobu na vyšetření i ziskroky, což má v rozdílně zhoršit jejich zdravotní stav. Například v některých regionech chybí kardiologové a pacienti tak musejí za potřeby ebnou péčí dojet na velkou vzdálenost.

Podobná situace panuje i v oblasti stomatologie. V každém krajě Česká republika nedostatek zubních lékařů, a tisíce lidí tak žijí bez vlastního zubního lékaře. Tento problém je nejpalčivější zejména v městech a venkovských oblastech, kam se noví stomatologové i ať nehnou. Například v Ostravě-Lhotce musely stovky lidíekat několik hodin ve frontě, aby se mohly zaregistrovat u nového

zubařů. Ministerstvo zdravotnictví se pokouší tento problém řešit zvyšováním počtu lékařů na vysokých školách a zlepšením organizace zdravotní péče.

Administrativní péče a nedostatek personálu

Další velkou překážkou je administrativní péče zdravotnického personálu. Lékaři a zdravotní sestry jsou často nuceni vést novat známou práci st. pracovní doby papírově, což omezuje jejich prostor vést se pacientem. Nedostatek personálu tento jev ještě prohlubuje, protože stávající pracovníci musí kromě své odborné práce zajišťovat i administrativu.

Výsledkem je, že zdravotníci jsou trvale přetíženi a vyčerpáni, což se má negativně projevit i v jejich komunikaci s pacienty. Zdravotníci mohou být v důsledku nezměrné a navyšované práce trpět lhostejností a empatií, což má negativní vliv na jejich práci a na to, jakou péči mohou poskytnout pacientům.

Vliv prostředí a stravy na psychický stav pacientů

Nedostatek náležitých financí a špatná úroveň zdravotnictví se mnohdy odráží v nevyhovujícím prostředí zdravotnických zařízení. Starost, málo udržované budovy, nedostatek soukromí nebo hluk a oddělení mohou zvyšovat stres pacientů a nepříjemně ovlivňovat jejich psychiku, což má negativní následky komplikovat samotný průběh léčby.

Dalším významným faktorem je kvalita stravy podávané pacientům. Nevhodná nebo nevyvážená strava nejen zhoršovat fyzickou kondici, ale také působit negativně na psychický stav. Frustrace a nespokojenost se stravou mohou u pacientů vyvolávat negativní emoce, které i takto zpomalují proces.

Srovnání se zahraničím

Zatímco v západoevropských zemích, jako je Německo i Francie, se výdaje na zdravotnictví pohybují kolem 11 % HDP, v České republice je to pouze 7,5 %. Vyšší finanční prostředky vynakládané v zahraničí se projevují mimo jiné i lepším odměňováním zdravotnického personálu, a tím i menším rizikem jeho nedostatku.

Například základ ve vědecku je zdravotní péče decentralizovaná, což znamená, že regionální zdravotnické střediska mají větší autonomii při rozhodování o jejím organizování. To zlepšuje dostupnost péče i v odlehlých oblastech. Kromě toho vědecku investuje do telemedicíny, která umožňuje pacientům konzultovat s lékařem i na dálku a snižuje tak nutnost osobních návštěv u specialistů.

Inspirací může být i Nizozemsko, které klade důraz na prevenci a primární péči. Prakticky lékař zde hraje klíčovou roli, působí i velmi kvalitní finanční zajištění, poměrně zajistit lepší dostupnost péče a kratší čekací doby.

Možnosti a řešení

- **Zvýšení financování:** Posílení podílu HDP určeného pro zdravotnictví by mohlo zlepšit hospodaření zdravotnických zařízení a zvýšit platy zdravotníků, čímž by se omezil jejich nedostatek.
- **Podpora vzdělávání:** Větší investice do vzdělávání lékařů a sester by přispěly k postupnému snižování nedostatku zdravotnického personálu.
- **Vznik nové lékařské fakulty:** Zřízení nové fakulty při Univerzitě Jana Evangelisty Purkyně v Ástě nad Labem by mohlo navýšit počet absolventů medicíny a snížit tak tlak na stávající lékaře.
- **Decentralizace péče:** Posílení menších regionálních zařízení by zvýšilo dostupnost péče, zejména pro obyvatele venkova, a zkrátilo nutnost dojíždění na velké vzdálenosti.
- **Zlepšení komunikace:** Zavedení efektivních komunikačních kanálů mezi pacienty a zdravotnickým personálem by snížilo nedorozumění a přispělo k lepší informovanosti pacientů.
- **Investice do telemedicíny:** Telemedicína by mohla zlepšit dostupnost péče a omezit potřebu osobních návštěv u lékaře, což by ušetřilo náklady.
- **Zlepšení prostředí a stravy:** Modernizace zdravotnických zařízení a zvýšení kvality stravy by přispěly k ovlivnění psychického stavu pacientů a urychlily jejich uzdravování.

Závěr

Z pohledu pacientů jsou hlavními nedostatky českého zdravotnictví dlouhodobé čekací doby na vyšetření a lékařská konzultace, které se mohou negativně podepsat na zdravotním stavu i psychickém pohodlí. Přetěžování velkých nemocnic a nedostatek specialistů navíc vedou k tomu, že obyvatelé venkova musí mnohdy cestovat za zdravotní péčí na značnou vzdálenost. Dalším významným problémem je nedostatek informací a komunikací mezi zdravotníky a pacienty, což může vyvolávat nedorozumění a pocit nejistoty. V oblasti lékařské politiky se lidé potýkají s výpadky některých služeb a s jejich nedostupností, což má v důsledku globalizace služeb vliv na výrobu a distribuci.

Tento problém je součástí obsáhlého seriálu zaměřeného na problematiku českého zdravotnictví, jímž se dlouhodobě věnujeme. V následujících čílech se zaměříme na pohled lékařů a budeme předkládat návrhy opatření, jež by mohla pomoci situaci zlepšit. Hlavním cílem Sociálně demokratické strany je zvyšovat kvalitu českého zdravotnictví a zajistit, aby bylo všem dostupné, jisté a efektivní pro všechny pacienty.

Sledujte na našich texty, ve kterých se podrobněji zaměříme na zkušenosti a zvyky, kterým lékařům a příbřežníkům konkrétní opatření, jež by mohla přispět k lepšímu fungování českého zdravotnictví.

Datum vytvoření textu

17.01.2025